

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 75/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Michalom Ferčákom, Bernolákova 1652, Topoľčany, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/75/2023 z 22. novembra 2023 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/45/2024 z 11. novembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu sp. zn. 25Co/75/2023 z 22. novembra 2023 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/45/2024 z 11. novembra 2025. Sťažovateľka sa domáha zrušenia označených rozhodnutí, vrátenia veci na ďalšie konanie krajskému súdu, ako aj náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že Okresný súd Komárno v poradí tretím rozsudkom sp. zn. 14C/10/2022 z 19. apríla 2023 po pripustení zmeny žaloby určil, že pohľadávka žalobcu voči sťažovateľke (vystupujúcej v označenom konaní v procesnom postavení žalovanej) z titulu pôžičky z 15. februára 2008 v sume 16 596,96 eur je splatná do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z nepopretého skutkového tvrdenia považoval za preukázané, že medzi stranami sporu došlo 15. februára 2008 k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke, ktorej predmetom bolo poskytnutie finančnej sumy 500 000 Sk (16 596,96 eur) sťažovateľke. Medzi stranami sporu ostala spornou otázkou splatnosti záväzku sťažovateľky vrátiť žalobcovi poskytnutú pôžičku. Okresný súd po vykonanom dokazovaní (aj výsluchom

sťažovateľky) dospel k záveru, podľa ktorého sťažovateľka účinne nepoprela skutkové tvrdenie žalobcu o uzatvorení dohody o ponechaní času splnenia záväzku na vôli dlžníka (§ 564 Občianskeho zákonníka), a preto žalobe v celom rozsahu vyhovel. Pokiaľ išlo o ďalšie skutkové tvrdenia (a s tým súvisiace návrhy na vykonanie dokazovania) týkajúce sa udalostí, ktoré nastali po uzatvorení zmluvy o pôžičke (a spôsobujúce možný zánik záväzku), týmito sa okresný súd nezaoberal s poukazom na to, že sa dotýkajú vecnej dôvodnosti plnenia, ktorou sa pri danom type žaloby zaoberať nemôže.

3. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, namietajúc, že okresný súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], keďže zastávala názor, že z vykonaných dôkazných prostriedkov nevyplýval záver o ponechaní splatnosti záväzku na jej vôli, okresný súd nevykonal dôkazné prostriedky, z ktorých obsahu mal byť zrejmý zánik jej záväzku (resp. transformácia pôžičky na dar).

4. O predmetnom odvolaní rozhodol krajský súd rozsudkom, ktorým rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými a s právnymi závermi okresného súdu a na zdôraznenie ich správnosti uviedol, že za plnenie ponechané na vôli dlžníka sa podľa ustálenej judikatúry považuje aj také dojednanie, z ktorého je zrejmé, že okolnosti významné pre plnenie môže ovplyvniť iba dlžník. Súd pri určení povinnosti plniť podľa § 564 Občianskeho zákonníka musí vziať do úvahy všetky okolnosti danej veci. Najmä okolnosti, ktoré viedli k dohode zmluvných strán, ako aj okolnosti, ku ktorým došlo neskôr. Súd sa však nezaobera vecnou odôvodnenosťou plnenia. Dôkazné bremeno o ponechaní času plnenia na vôli dlžníka zaťažuje dlžníka, a preto pokiaľ dlžník takúto dohodu popiera, musí zároveň uviesť, ako sa s veriteľom dohodol na vrátení pôžičky (jej splatnosti), a preukázať okolnosti plnenia tejto „inej“ dohody. Z uvedených dôvodov sa preto okresný súd správne zaoberal okolnosťami dohody o čase plnenia, ktorú posudzoval nielen z hľadiska tvrdení strán sporu o ich dohode v čase poskytnutia pôžičky, ale aj z hľadiska konania strán sporu v čase po poskytnutí pôžičky. Keďže tvrdenia strán sporu o tom, ako sa dohodli na vrátení pôžičky v čase jej poskytnutia, boli rozporné, okresný súd sa správne zamerl na to, ako konkrétne strany sporu konali po poskytnutí pôžičky. Krajský súd považoval za správne vyhodnotenie skutkového tvrdenia sťažovateľky (poskytnutie pôžičky brala tak, že raz tie peniaze žalobcovi vráti), ako aj jej správanie po poskytnutí pôžičky (zvýraznil jej snahu vrátiť pôžičku žalobcovi mesiac po jej poskytnutí), ako aj nadväzujúce právne posúdenie, podľa ktorého čas splnenia jej záväzku voči žalobcovi bol ponechaný na jej vôli podľa jej finančných možností podľa § 564 Občianskeho zákonníka. Krajský súd považoval za správny aj záver okresného súdu, ktorým reagoval na dôkazné návrhy sťažovateľky a tieto považoval s ohľadom na predmet sporu za nedôvodné.

5. Sťažovateľka nespokojná s výsledkom odvolacieho konania sa obrátila na najvyšší súd s dovolaním, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľka odôvodnila najmä tým, že a) krajský súd sa nevysporiadal s otázkou existencie alebo neexistencie záväzku, ktorého splatnosť bola určená, b) krajský súd nevykonal dokazovanie spočívajúce v prehraní zvukového záznamu rozhovoru žalobcu a sťažovateľky zachyteného na USB nosiči, c) sťažovateľka bola zaťažená dôkazným bremenom, a to v situácii, keď išlo o preukázanie pozitívnej skutočnosti, t. j. keď nebola

aplikovateľná tzv. negatívna dôkazná teória, d) odôvodnenie rozsudku krajského súdu je nesprávne a nelogické.

6. Nesprávne právne posúdenie podľa dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP sťažovateľka identifikovala pri riešení otázky, či je možné vyhovieť žalobe o určenie splatnosti dlhu podľa § 564 Občianskeho zákonníka a určiť čas plnenia dlhu aj v prípadoch, ak by po vzniku záväzku nastali okolnosti spôsobujúce zánik pôvodného záväzku. Podľa názoru sťažovateľky má správny výklad § 564 Občianskeho zákonníka znieť tak, že žalobe možno vyhovieť pri splnení dvoch podmienok, a to (i) preukázania, že v čase rozhodovania súdu existuje právny vzťah zakladajúci konkrétny záväzok dlžníka vrátiť dlh veriteľovi a (ii) súčasne že doba plnenia bola ponechaná na vôli dlžníka.

7. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolanie sťažovateľky odmietol. Z obsahu odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že dovolanie v časti dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP bolo vyhodnotené ako podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné [§ 447 ods. 1 písm. c) CSP], a v časti dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP ako odôvodnené neprípustnými dovolacími dôvodmi, resp. dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP [§ 447 ods. 1 písm. f) CSP].

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka v rámci svojej sťažostnej argumentácie označila závery najvyššieho súdu za neúplné (nevysporiadal sa s jej podstatnou argumentáciou), a tým porušujúce ňou označené práva podľa ústavy a dohovoru. Sťažovateľka tvrdí, že od najvyššieho súdu nedostala odpoveď na námietku o nesprávnom rozdelení dôkazného bremena pri posudzovaní dohody o ponechaní splatnosti záväzku na vôli dlžníka v situácii, keď popierala uzatvorenie takejto dohody. Ďalej namieta, že bez povšimnutia ostala aj jej argumentácia týkajúca sa vykonaného dokazovania v otázke splatnosti záväzku, pretože žalobcovi nikdy nič nesľúbila ani si nič vo vzťahu k nemu nevyhradila. Práve naopak, bol to práve žalobca, ktorý sťažovateľku opakovane vyzýval na splnenie záväzku, pričom v pôvodne podanej žalobe určil aj konkrétny dátum splatnosti, čo signalizuje opačný skutkový záver o spôsobe určenia času plnenia, než ktorý ustálili všeobecné súdy. Sťažovateľka tiež namieta, že v jej veci nebolo vykonané dokazovanie v tom smere, či po vzniku záväzku nenastali okolnosti spôsobujúce jeho zánik, keďže nie je zmysluplné rozhodnutím súdu určovať čas plnenia už zaniknutého záväzku. V závere svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľka vyslovila nesúhlas s tým, ako najvyšší súd posúdil ňou uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v rámci čoho polemizuje s tým, ako najvyšší súd posudzoval pojem „otázka vyriešená“, ktorý podľa jej názoru je nutné interpretovať ako „vyriešená ustálená“, pričom zastáva názor, že ňou predložená otázka nebola dosiaľ vyriešená ustálená, a preto jej dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP bolo prípustné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru rozsudkom krajského súdu:

9. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že napadnutý rozsudok krajského súdu bol predmetom súdnej kontroly na najvyššom súde. Z už uvedeného vyplýva, že sťažovateľka mala k dispozícii na ochranu označených práv proti rozsudku krajského súdu účinný prostriedok, ktorý aj využila. Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľky bol najvyšší súd. Ústavná sťažnosť je tak proti rozsudku krajského súdu neprípustná, a preto bola v tomto rozsahu odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 1 (prvá alternatíva) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru uznesením najvyššieho súdu:

10. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd posudzoval rozsudok krajského súdu predovšetkým z hľadiska tzv. procesnej nearbitrárnosti [§ 420 písm. f) CSP (dodržania štandardov odôvodnenia)], pričom rozsudok krajského súdu z pohľadu referenčnej normy (§ 393 ods. 2 CSP) vyhodnotil za taký, ktorý bol riadne odôvodnený.

11. Najvyšší súd po rekapitulácii dovtedajšieho priebehu konania, zisteného skutkového stavu a jeho právneho posúdenia v reakcii na dovolacie námietky sťažovateľky podrobne analyzoval odôvodnenie rozsudku krajského súdu, pričom dospel k záveru, že sťažovateľka dostala adekvátne odpovede na ňou uplatňované námietky v priebehu celého súdneho konania. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ďalej vyplýva, že najvyšší súd aj formou citácií prebratých z odôvodnenia rozsudku krajského súdu podrobne reagoval na všetky námietky sťažovateľky, ktoré uplatnila v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, pričom od najvyššieho súdu dostala adekvátne a racionálne odpovede, prečo jej námietky (najmä týkajúce sa rozloženia dôkazného bremena a nevykonania ňou navrhnutých dôkazných prostriedkov) neboli spôsobilé zvrátiť meritórne závery rozsudku krajského súdu (body 18 až 18.4 napadnutého rozhodnutia). Ústavný súd sa preto nestotožňuje s kritikou sťažovateľky namierenou proti konštatovanej neprípustnosti jej dovolania podaného podľa § 420 písm. f) CSP najvyšším súdom. Je totiž zrejme, že krajský súd dal odpovede na otázky podstatné pre poskytnutie súdnej ochrany v predmetnom súdom konaní.

12. Nad rámec už uvedeného ústavný súd v súvislosti s otázkou namietaného rozloženia dôkazného bremena uvádza, že východiskom pre skutkový záver všeobecných súdov o tom, že čas plnenia bol ponechaný na vôli sťažovateľky ako dlžníčky (§ 564 Občianskeho zákonníka), bolo (i) skutkové tvrdenie žalobcu, podľa ktorého čas plnenia bol ponechaný na jej vôli, (ii) správanie sťažovateľky bezprostredne po poskytnutí pôžičky a jej (iii) následné vyjadrenia v priebehu súdneho konania (napr. poskytnutie pôžičky brala tak, že raz tie peniaze žalobcovi vráti). Tieto východiská boli určujúce pre konštatovanie všeobecných súdov, že sťažovateľka dostačujúcim spôsobom nepoprela skutkové tvrdenie žalobcu o uzatvorení dohody o čase plnenia v zmysle § 564 Občianskeho zákonníka, a preto neuniesla dôkazné bremeno o tom, že splatnosť plnenia nebola dohodnutá,

resp. bola uzatvorená iná dohoda o jej určení. Z už uvedeného vyplýva, že námietka sťažovateľky o nesprávnom rozložení dôkazného bremena (v podobe jej zaťaženia dokazovaním negatívnej skutočnosti) je v situácii dostatočne nepopretého skutkového tvrdenia žalobcu o existencii dohody podľa § 564 Občianskeho zákonníka (napríklad aj preukázaním existencie inej dohody) neadekvátne, pretože žalobca uniesol svoje (pozitívne) dôkazné bremeno o uzatvorení dohody o ponechaní času plnenia na sťažovateľke.

13. Keďže sťažnostná argumentácia sťažovateľky sa obsahovo prekrýva s tou, ktorá ňou už bola uplatnená v jej dovolaní (sťažovateľka duplicitne uplatňuje svoju dovoláciu argumentáciu a od ústavného súdu očakáva jej dodatočné prehodnotenie), ako aj s poukazom na vyčerpávajúce odpovede najvyššieho súdu na tieto námietky, ústavný súd nepovažuje za účelné poskytnúť tie isté odpovede (hoc vyjadrené inými slovami), ktoré sťažovateľka už dostala od najvyššieho súdu.

14. Pokiaľ ide o posúdenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, sťažovateľka ako podstatnú právnu otázku, od ktorej posúdenia záviselo rozhodnutie krajského súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola dosiaľ vyriešená, identifikovala situáciu, či možno vyhovieť žalobe o určenie splatnosti dlhu podľa § 564 Občianskeho zákonníka a určiť čas plnenia dlhu aj v prípadoch, ak by po vzniku záväzku nastali okolnosti spôsobujúce zánik pôvodného záväzku. Podľa názoru sťažovateľky má správny výklad § 564 Občianskeho zákonníka znieť tak, že žalobe možno vyhovieť pri splnení dvoch podmienok, a to (i) preukázania, že v čase rozhodovania súdu existuje právny vzťah zakladajúci konkrétny záväzok dlžníka vrátiť dlh veriteľovi a (ii) súčasne že doba plnenia bola ponechaná na vôli dlžníka.

15. Najvyšší súd v reakcii na označený dovolací dôvod sťažovateľky rekapituloval svoju dovtedajšiu rozhodovaciu činnosť (bod 21 napadnutého rozhodnutia) a v súlade s názorovou líniou vyplývajúcou z daných rozhodnutí konštatoval, že súd nemusí zisťovať, či dlh trvá (existuje) a v akom rozsahu, avšak má mať jasno v tom, že tu bol určitý záväzok (dlh), ktorého doba plnenia bola ponechaná na vôľu dlžníka. Pretože v rozhodnutí súd len určí splatnosť (neukladá povinnosť záväzok splniť), vyhovie žalobe, ak medzi účastníkmi bol založený (vznikol) právny vzťah zakladajúci záväzok dlžníka voči veriteľovi a ak doba splnenia bola výslovne alebo s ohľadom na dané okolnosti ponechaná na dlžníkovi. V konaní o určenie doby plnenia nie je podstatné, či záväzok bol založený (vznikol) platne, či a v akom rozsahu dosiaľ existuje, poprípade či právo na plnenie, ktorého splatnosť bola ponechaná na vôli dlžníka, je premlčané. Uvedené okolnosti musia byť preukázané až v konaní o splnenie záväzku.

16. Uvedené judikatúrne východiská vytvorili ústavnoprávne udržateľný predpoklad na konštatovanie, že dovolací súd už riešil otázku nastolenú sťažovateľkou v dovolaní, čím nedošlo k splneniu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom ďalej uviedol, že krajský súd sa pri jej riešení neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

17. Nad rámec už uvedeného ústavný súd konštatuje, že každý súdny proces je potrebné vnímať komplexne a z pohľadu kritéria výsledkovej spravodlivosti, v rámci čoho je potrebné vyhodnocovať intenzitu a význam namietaného pochybenia v zmysle jeho možného priemetu do konečných záverov uskutočnených všeobecným súdom v merite vecí. V tomto smere ústavný súd považuje za rozhodujúce, že predmetom konania pred všeobecnými súdmi nebolo autoritatívne rozhodovanie o právach a povinnostiach strán sporu (s presahom na hmotnoprávnu úroveň),

ale iba určenie času plnenia záväzku sťažovateľky bez prejudiciálneho dopadu na posúdenie otázky (ne)existencie jej záväzku, splatnosť určenia ktorého bola predmetom konania. Uvedená okolnosť je dôležitá aj z pohľadu ústavnoprávnej relevancie sťažovateľkou namietaných pochybení, ktorých sa mal dopustiť najvyšší súd v súvislosti s prerokovaním jej dovolania. Z pohľadu vnímania spravodlivosti súdneho konania kritériom jeho výsledkovosti a priemetu namietaných vád (hoc aj s ústavnoprávnym významom) do právnej pozície sťažovateľky je rozhodujúca intenzita tohto zásahu.

18. V prípade, ak predmetom súdneho konania nebolo meritórne posudzovanie a následne rozhodovanie o právach a povinnostiach strán sporu, ale iba nahradenie prejavu vôle sťažovateľky (dlžníčky) pri určení času plnenia jej záväzku (§ 564 Občianskeho zákonníka) bez dopadu na hmotnoprávnu pozíciu strán sporu v rovine prejudiciálneho posudzovania toho, či a v akom rozsahu záväzok (v čase rozhodovania súdu o určení času plnenia) existuje, sa preto *prima facie* vylučuje záver o relevancii jej ústavnej sťažnosti s ústavnoprávnym významom.

19. Sumarizujúc už uvedené, ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno považovať za také, ktoré by bolo zjavne neprimerané (excesívne), a to aj z pohľadu hodnotenia odôvodnenia rozsudku krajského súdu, a preto, berúc do úvahy aj limitovaný ústavnosúdny prieskum (ústavný súd nie je bežnou opravnou inštanciou), nemôžu byť označené námietky sťažovateľky základom toho, aby jej záležitosť bolo možné posunúť do roviny meritórneho ústavnosúdneho prieskumu.

20. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

21. Z už uvedených dôvodov ústavný súd postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenú, pretože medzi namietaným porušením označených práv a napadnutým uznesením najvyššieho súdu nebola zistená kauzálna súvislosť.

22. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2026

Libor Duľa
predseda senátu